

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
หมู่บ้านปากช่อง หมู่ที่ 11 ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

นางสาว รัชฎาภรณ์ จันทรเกิด

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ปีการศึกษา 2544

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
หน้าอำนวยการ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทที่ 1 บทนำ	
1. หลักการและเหตุผล	1
2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	1
3. กรอบแนวคิดทฤษฎี	2
4. วิธีการดำเนินการ	2
5. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ	3
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	
1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	5
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544	6
3. แบบติดตามคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	9
4. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	10
5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	11
6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	13
7. หลักการประเมินโครงการแบบการประเมินแบบชีพพีโมเดล	15
8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	16
9. เอกสารหลักวิชาอื่นๆ	16
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ	
1. วิธีการประเมินโครงการ	18
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	20
3. ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการ	20

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ	23
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล	24
6. การวิเคราะห์ข้อมูล	25
บทที่ 4 ผลการติดตามการประเมินโครงการ	
1. ผลการประเมินบริบทชุมชน	28
2. ผลการประเมินโครงการ โดยรวม	32
3. ผลอื่นๆที่เกิดขึ้นจากโครงการกองทุนและชุมชนเมืองแห่งชาติ	34
4. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์	35
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
1. สรุป อภิปรายผล	37
# วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	
# วิธีการดำเนินการ	
# ผลการดำเนินการ	
2. ข้อเสนอแนะ	41
บรรณานุกรม	42
ภาคผนวก ก	
# รายนามผู้ให้ข้อมูล	
ภาคผนวก ข	
# ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี	
ภาคผนวก ก	
# แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ (กทบ. 1)	
# แบบคำขอเงินทะเบียนและประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและ ชุมชนเมืองแห่งชาติ (กทบ. 2)	
# ระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านปากช่อง หมู่ที่ 11 ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา	

สารบัญ (ต่อ)

ภาคผนวก ง

- # เอกสารแบบสำรวจข้อมูลพื้นฐาน (กชช. 2 ค.)
- # แบบรายงาน บร. 2
- # แผนที่หมู่บ้านปากช่อง หมู่ที่ 11 ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง
จังหวัดนครราชสีมา

ภาคผนวก จ

- # เอกสาร กทบ. 1 – กทบ. 8

ภาคผนวก ฉ

- # เอกสารแบบรายงาน บร.1- บร.12

ประวัติผู้เขียน

บทคัดย่อ

รัชฎาภรณ์ จันทร์เกิด : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา หมู่บ้านปากช่อง หมู่ที่ 11 ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หัสไชย บุญสูง, 169 หน้า

สารนิพนธ์ฉบับนี้มีเนื้อหาเป็นรายงานการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา หมู่บ้านปากช่อง หมู่ที่ 11 ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ทำการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2544 ถึงวันที่ 31 กันยายน พ.ศ. 2545

สำหรับวิธีการประเมินใช้แบบ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม ซึ่งมีวิธีการประเมิน 4 ด้านคือ ด้านสภาพแวดล้อม (C) ด้านปัจจัยนำเข้า (I) ด้านกระบวนการ (P) และด้านผลผลิต (P) โดยใช้เครื่องมือแบบรายงานต่างๆ (บร.1- บร.12) ในการเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการวิเคราะห์เพื่อประเมินโครงการ ซึ่งแบบเก็บข้อมูล บร.ต่างๆนี้ มีการเก็บข้อมูลรวม 2 แบบคือ 1) การสัมภาษณ์ การสังเกตและการประชุม เป็นข้อมูลปฐมภูมิและ 2) ข้อมูลจากเอกสารต่างๆที่รวบรวมไว้แล้ว เช่น ข้อมูล จปฐ. กชช.2ค.

ผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้ การปล่อยกู้ให้เกษตรกรบรรลุดูประสงค์เป็นไปตามเป้าหมาย แต่ประสิทธิภาพของการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ตามที่กองทุนหมู่บ้านต้องการ เช่น การสร้างงาน และอาชีพอาจไม่เกิดขึ้น สำหรับการคืนเงินพร้อมดอกเบี้ยคงไม่มีปัญหาแม้ว่าเกษตรกรจะต้องไปกู้เงินนอกระบบมาใช้ก็ตาม เพราะต้องการรักษาความเชื่อถือและความสำคัญของผู้ค้าประกัน

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนักศึกษา..... พ.ศ. ๒๕๔๕ ๑๑๖๖๖ ๑๖๗๕๑๑๑

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... ๒๐๒๕

ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมปรึกษา..... พ.ศ. ๒๕๔๕ ๑๑๖๖๖ ๑๖๗๕๑๑๑

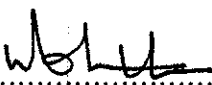
หน้าอนุมัติ

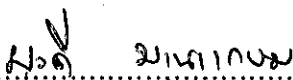
อาจารย์ที่ปรึกษา และกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์นี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมินโครงการของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. หัสไชย บุญจง)

กรรมการสอบ

.....
(.....ดร. หัสไชย บุญจง.....)

.....
(.....ดร. สูด.....)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและการประเมินโครงการ

.....
(.....)

คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่.....เดือน..... - 8 ต.ค. 2545 พ.ศ.....

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบุคคลต่างๆที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลืออย่างดียิ่ง ทั้งในด้านวิชาการ และด้านการดำเนินงานวิจัย อาทิเช่น

- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. หัสไชย บุญจง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ยุวดี มานะเกษม อาจารย์ที่ปรึกษา

- คณาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่ให้คำแนะนำปรึกษาทางด้านวิชาการ

- คุณอนุสรณ์ รักษาวงศ์ และพัฒนาชุมชนอำเภอปากช่อง ที่ให้คำปรึกษาด้านการปฏิบัติการในพื้นที่ และการสร้างความคุ้นเคยกับชุมชน

- นางสมพร พรจำเริญ เจริญญิกประจำกองทุนหมู่บ้าน ที่ให้ข้อมูลด้านการเงินของกองทุนหมู่บ้านปากช่อง

- นายบุญส่ง โกศากล ผู้ใหญ่บ้านปากช่อง ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้าน

- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านปากช่อง และพี่น้องในหมู่บ้านปากช่อง ที่ให้ข้อมูลและอำนวยความสะดวกต่างๆ

ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณคุณตา คุณยายที่ให้การอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมการศึกษาเป็นอย่างดีตลอดมา จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในชีวิต

รัชฎาภรณ์ จันทร์เกิด

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากรัฐบาลได้เห็นถึงสภาพความเป็นอยู่เศรษฐกิจของประชาชนในชนบท และชุมชนเมือง คือ ความยากจน การไม่มีเงินทุน และขาดโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อนำมาพัฒนาอาชีพอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย ตลอดจนบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน รัฐบาลมีเจตนาารมณ์ที่ช่วยเหลือประชาชนในชนบท โดยกำหนดนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งหนึ่งด้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการลงทุนสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในชุมชนและวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน รวมทั้งสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความแข็งแกร่งด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต ทั้งนี้แล้วสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติได้สนับสนุนให้เกิดโครงการเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยให้ทุนการศึกษาแก่บัณฑิตจำนวน 74,881 คน เพื่อศึกษาหลักสูตรการจัดการและการประเมินโครงการ โดยปฏิบัติงานจริงในพื้นที่หมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งเป็นที่ดำเนินงานของโครงการเป็นกิจกรรมหลักในการศึกษาและประเมินโครงการ ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่าโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนบรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนาารมณ์ของรัฐบาลมากน้อยเพียงใด และแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จตลอดจนจุดแข็งและจุดอ่อนที่ควรปรับปรุงของแต่ละท้องถิ่นอีกด้วย

สำหรับสารนิพนธ์นี้จะเป็นกรณีศึกษาชุมชนบ้านปากช่อง หมู่ที่ 11 ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ก็ได้รับเงินโอนจำนวน 1 ล้านบาทจากรัฐบาลเมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ.2544 คณะกรรมการทั้ง 15 คนก็เริ่มให้สมาชิกผู้ขอู้เงินได้มาทำสัญญาการขอู้เงินเรื่อยๆ โดยอยู่ในการบริหารจัดการของคณะกรรมการทั้ง 15 คน ไม่ว่าจะเป็นการพิจารณาอนุมัติเงินกู้แก่ผู้กู้ ระเบียบการขอู้เงิน การคืนเงิน การชำระดอกเบี้ย รวมถึงการติดตามสมาชิกผู้กู้ที่ขาดการชำระดอกเบี้ยหลายเดือนติดต่อกัน

2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1. เพื่อทราบว่าชุมชนมีกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง มีการสร้างศักยภาพของตนเอง และมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียงมากน้อยเพียงใด

2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบวกที่ส่งผลดีในการดำเนินโครงการกองทุนหมู่บ้าน และปัจจัยด้านลบที่ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรค

3. เพื่อให้ทราบว่าชุมชนมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกองทุนหรือไม่เพียงใด

4. เพื่อให้ทราบว่าชุมชนมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้และสวัสดิภาพของสมาชิกในชุมชนมากน้อยเพียงใด

5. เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย

3. กรอบความคิดทฤษฎี

กรอบความคิดในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่นำมาใช้คือกรอบความคิดเกี่ยวกับทฤษฎีเชิงระบบเรียก “ซิฟฟ์โมเดล” ซึ่งประกอบด้วยคุณสมบัติ 4 ประการดังต่อไปนี้

1) มีบริบท (Context)

คุณสมบัติของการมีบริบทคือมีหน่วยระบบอื่นๆจำนวนหนึ่งที่อยู่นอกเขตแดนของหน่วยนี้ ซึ่งให้ปัจจัยนำเข้าแก่หน่วยนี้และรับเอาผลผลิตของหน่วยนี้

2) มีปัจจัยนำเข้า (Input)

คุณสมบัติของการมีปัจจัยนำเข้า คือหน่วยนี้ได้รับเอาบางสิ่งบางอย่างเข้ามาในระบบ เพื่อนำไปเข้ากระบวนการและแปลงรูปเป็นผลผลิต ปัจจัยนำเข้าเหล่านี้ได้มาจากผลผลิตของหน่วยระบบอื่นๆซึ่งเป็นบริบทของหน่วยนี้

3) มีกระบวนการทำงาน (Process)

คุณสมบัติของการมีกระบวนการทำงาน คือมีกระบวนการทำงานที่มีลักษณะเป็นแบบแผนชัดเจน และมีความคงที่ในเวลาหนึ่งสามารถสังเกตและประเมินได้

4) มีผลผลิต (Product)

คุณสมบัติของการมีผลผลิต คือหน่วยระบบนี้ให้ผลผลิตบางอย่าง อันเป็นผลมาจากการทำงานของหน่วยระบบผลผลิตดังกล่าวอาจมีมากกว่าหนึ่งรายการก็ได้และแต่ละรายการเมื่อหลุดออกมาจากหน่วยระบบแล้ว ก็จะไปเป็นปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบอื่น

4. วิธีการดำเนินการ

วิธีการดำเนินการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีดังนี้

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยข้อมูลโดยตรงจากการสำรวจภายในหมู่บ้าน เช่น จำนวนประชากรในหมู่บ้าน การประกอบอาชีพของสมาชิกในชุมชน สาธารณูปโภคภายในหมู่บ้าน ภาษาที่สมาชิกในชุมชนใช้สื่อสารโต้ตอบกัน เป็นต้น

4.1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยข้อมูลจากเอกสาร หลักฐานต่างๆที่มีอยู่ในหมู่บ้าน สมุดบันทึกต่างๆ เช่น เอกสารสัญญาเงินกู้เงินของผู้กู้เงิน สมุดบัญชีเงินฝากของธนาคาร สมุดรายชื่อสมาชิกกองทุน สมุดบัญชีรายรับ รายจ่ายของหมู่บ้าน เป็นต้น

4.2 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นกระบวนการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาจัดให้เป็นระบบ ระเบียบ สะดวก รวดเร็ว และง่ายต่อการทำความเข้าใจในการสรุปความ แล้วนำมาดำเนินการวิเคราะห์ โดยเลือกให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ระดับของข้อมูล ซึ่งประเภทของการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้คือ

1. การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ เป็นกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลที่อยู่ในลักษณะของข้อความที่เขียนบรรยายเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็นที่ได้จากการสอบถามของสมาชิกในหมู่บ้าน การสัมภาษณ์ การสังเกต แล้วนำข้อมูลที่ได้มาหาข้อสรุปที่สามารถนำไปอธิบายคำตอบที่ต้องการได้ชัดเจน

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีอยู่ในลักษณะของตัวเลข แล้วสรุปผลโดยใช้ค่าสถิติ เพื่อที่จะนำค่าสถิติไปใช้ตอบคำถามในประเด็นที่ต้องการ ซึ่งเป็นค่าสถิติที่แสดงลักษณะและแปลผลอย่างครอบคลุมเฉพาะกลุ่มเป้าหมายที่ทำการเก็บข้อมูลเท่านั้น โดยค่าสถิติที่นำมาวิเคราะห์ข้อมูลอย่างสม่าเสมอ

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ

ผลการศึกษาจากการประเมินโครงการครั้งนี้จะได้ประโยชน์ดังนี้

1. ได้ทราบว่าชุมชนมีกระบวนการพึ่งพาตนเองโดยการเรียนรู้ มีความคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง มีการสร้างศักยภาพของตนเองและมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียงมากขึ้น

2. ได้ทราบถึงปัจจัยด้านบวกที่ส่งผลดีในการดำเนินการกองทุนหมู่บ้าน และปัจจัยด้านลบที่ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรค

3. ได้ทราบว่าชุมชนมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกองทุนหรือไม่เพียงใด

4. ได้ทราบว่าชุมชนมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ และสวัสดิภาพของสมาชิกในชุมชนมากขึ้นเพียงใด

5. ได้ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของการบริหารและการพัฒนาของ โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และแนวทางวัดความสำเร็จใน โครงการพัฒนาต่างๆระดับหมู่บ้านและชุมชนเมือง

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาโครงการเพิ่มประสิทธิภาพของหมู่บ้านปากช่อง หมู่ที่ 11 ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ได้มีการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1.นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1.1 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ซึ่งได้แถลงต่อรัฐสภาในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการลงทุนสร้างอาชีพเสริมและรายได้ ให้แก่ประชาชนในชุมชนและวิสาหกิจขนาดเล็ก อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านสังคม และเศรษฐกิจของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน

1.2 หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

นโยบายดังกล่าวจะประสบความสำเร็จได้ ควรประกอบด้วยหลักสำคัญ 4 ประการคือ

1) ความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ทั้งความพร้อมของคนและครัวเรือน การควบคุมดูแลกันเองในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกองทุนทางสังคมของหมู่บ้านและชุมชนเมืองเอง

2) การบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนหมู่บ้าน ทั้งในส่วนเงินอุดหนุนจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกับกองทุนทางสังคมของชุมชน และกองทุนที่หน่วยงานราชการจัดตั้งขึ้นเพื่อให้สอดคล้องและเกื้อกูลกัน

3) ตามแนวทางในการปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดิน ให้หมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา การพัฒนาเป็นของหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยส่วนราชการเป็นผู้สนับสนุนในด้านวิชาการและจัดการกองทุน

4) การติดตามและประเมินผลโดยมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพของกองทุน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการพึ่งพาตนเอง เพื่อความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ

1.3 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีดังนี้

- 1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างหรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็นเร่งด่วน สำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน
- 2) ส่งเสริมท้องถิ่นชุมชนให้มีความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง
- 3) เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่มเพื่อการแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างประสิทธิภาพ ส่งเสริมเศรษฐกิจแบบพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 4) เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันแก่ละชุมชนท้องถิ่น โดยรวม
- 5) เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

1.4 ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีระเบียบที่เกี่ยวข้องดังนี้

- 1) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544
- 2) ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 3) ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน

2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ประกอบ 2 หมวด ดังนี้

หมวด 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 6 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ โดยมีชื่อย่อว่า กทบ. ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธานคนที่สอง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นคนที่สาม ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมและสวัสดิการสังคม เลขาธิการรัฐ

มนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์เพื่อการเกษตร และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน 10 คน เป็นกรรมการ เลขานุการนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการอาจแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน 3 คน ให้มีที่ปรึกษาคณะกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการจำนวนอย่างน้อย สามคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน

ข้อ 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีก ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระหรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรี แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลือ อยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังไม่มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่า กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ข้อ 8 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามข้อ 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจาก ตำแหน่งเมื่อ

- 1) ตาย
- 2) ลาออก
- 3) เป็นบุคคลล้มละลาย
- 4) คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
- 5) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- 6) ได้รับโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ข้อ 9 การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ จำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคราวใด ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ ได้ ให้รองประธานกรรมการผู้มีอาวุโสตามลำดับเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าไม่มีรองประธาน กรรมการมาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็น ประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ 10 คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- 1) กำหนดนโยบาย การจัดตั้ง และแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และกองทุน
- 2) กำหนดแผนงานจัดหาเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และแผนการจัดสรรให้แก่กองทุน
- 3) จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี
- 4) กำหนดแผนงาน และออกระเบียบ ข้อบังคับและประกาศในการจัดตั้ง และแนวทางการบริหารงานกองทุน
- 5) ออกระเบียบเกี่ยวกับการเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน จัดหา และจัดสรรผลประโยชน์กองทุน
- 6) ออกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และบริหารกองทุน
- 7) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้
- 8) ออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศอื่นๆ เพื่อปฏิบัติการระเบียบนี้
- 9) เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน อาจมีคำสั่งให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของราชการ หรือคณะกรรมการอาจขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้พนักงาน หรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ไปช่วยปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้ โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติ โดยจะให้ไปช่วยปฏิบัติงานเต็มเวลา บางเวลา หรือนอกเวลาก็ได้ อีกทั้งอาจกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้ไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้
- 10) รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุนให้คณะรัฐมนตรีทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- 11) ปฏิบัติหน้าที่อื่น หรือตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ 11 การประชุมของคณะกรรมการให้นำข้อ 9 มาใช้กับการประชุมและวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมอนุกรรมการ โดยอนุโลม

ข้อ 12 ให้คณะกรรมการ ที่ปรึกษา และคณะอนุกรรมการ ที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบนี้ ได้เบี่ยงประชุมค่าตอบแทนตามอัตราที่กำหนด ในพระราชกฤษฎีกาเบี่ยงประชุมและค่า

ตอบแทนที่ปรึกษา ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ. 2523 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยมิยก้อยจาก สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

หมวด 2 สำนักคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ข้อ 13 ให้สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ข้อ 14 สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ
 - 2) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการและอนุกรรมการ
 - 3) ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการและของกองทุน
 - 4) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการจัดตั้ง นโยบาย และแนวทางการบริหารกองทุน
 - 5) ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อม ในการจัดตั้งกองทุน และแนวทางการบริหารกองทุน
 - 6) จัดให้มีหรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจงและฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุน
 - 7) พิจารณาเสนอความคิดเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการบริหาร และจัดการกองทุน
 - 8) ให้การสนับสนุน ปรึกษาหารือ และข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบายระเบียบ หลักเกณฑ์ การดำเนินงานกองทุน
 - 9) ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นๆดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุน และรายงานผลต่อคณะกรรมการดำเนินการในส่วนการบริหารกองทุน
 - 10) รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ
 - 11) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย
- (ฉบับจริงดูได้ในภาคผนวก ข)

3. แบบติดตามคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

แบบติดตามคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีส่วนสำคัญในการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต่าง ๆ เนื่องจากกระบวนการเลือกคณะกรรมการกองทุนจะต้องเป็นไปตามข้อที่ 41 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 กล่าวว่

- 1) จะต้องมีครัวเรือนสามในสี่ของครัวเรือนทั้งหมดเข้าร่วมประชุม
- 2) การเลือกคณะกรรมการหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้เป็นไปตามมติที่ประชุม

สำหรับคุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุนจะต้องเป็นไปตามข้อ 17 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ดังนี้

- 1) เป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสองปี ก่อนวันที่ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการกองทุน
- 2) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ โดยมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์
- 3) ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติเสียหายทางการเงิน ตลอดจนยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
- 4) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- 5) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท
- 6) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความรับผิดต่อการกำหนดโทษหรือรอลงโทษในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ยกเว้นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สินและความผิดฐานบุกรุก
- 7) ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ องค์กร หรือหน่วยงานที่สังกัด
- 8) ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิตามมาตรา 68 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540
- 9) ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนตามข้อ 20 (3) และ (4)

(ฉบับจริงดูได้ในภาคผนวก ค)

4.แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้ประเมินความพร้อมในด้านต่างๆ ของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตามสภาพความเป็นจริง เมื่อกองทุนหมู่บ้านได้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนต่อธนาคารแล้ว คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอร่วมกับกองทุนหมู่บ้านจะประเมินความพร้อมในด้านต่างๆ ดังนี้

1. การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุน

2. คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน
3. ความรู้ ประสบการณ์ และความมั่นใจในการบริหารกองทุนของคณะกรรมการ
4. ระเบียบ ข้อบังคับในการดำเนินการกองทุน
5. การมีส่วนร่วมของชาวบ้านหรือสมาชิกในการจัดการกองทุน
6. การปฏิบัติของสมาชิกตามระเบียบ และข้อบังคับของกองทุน
7. การเปิดบัญชีเงินฝากของกองทุน

(ฉบับจริงดูได้ในภาคผนวก ก)

5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

เพื่อให้การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านปากช่อง หมู่ที่ 11 ซึ่งก่อตั้งเพื่อส่งเสริมและสร้างนิสัยการออม เสียสละ เอื้ออาทรและเป็นไปด้วยความคล่องตัวมีประสิทธิภาพรวมทั้งเอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกโดยรวม จึงเห็นสมควรกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านปากช่อง

ที่ตั้งสำนักงานกองทุนหมู่บ้าน

ตั้งอยู่ที่ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านเลขที่ 1096 หมู่ที่ 11 ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน

1. เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิก
2. เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ด้วยวิธีการถือหุ้นการฝากสัจจะหรือเงินรับฝาก
3. เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก
4. เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนดีมีคุณธรรม 5 ประการ
 - 4.1 เป็นคนมีความซื่อสัตย์สุจริต
 - 4.2 เป็นคนไม่เห็นแก่ตัว
 - 4.3 เป็นคนไม่มัวเมาในอบายมุข
 - 4.4 เป็นคนรู้จักสามัคคี
 - 4.5 เป็นคนดีมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อครอบครัว และสังคม
5. เพื่อพัฒนาสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม 4 ประการ
 - 5.1 เป็นคนเก่งเรียน ใฝ่หาความรู้ใหม่ๆ เพื่อให้เป็นคนทันสมัยอยู่เสมอ
 - 5.2 เป็นคนเก่งคิด คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา และใช้ปัญญาในการบริโภค
 - 5.3 เป็นคนเก่งงาน ขยันการงาน และมีความรับผิดชอบหน้าที่การงาน
 - 5.4 เป็นคนเก่งคน คือมีมนุษยสัมพันธ์ดีต่อทุกคน

แหล่งที่มาของกองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้

- 1) เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ
- 2) เงินกู้ยืม
- 3) ดอกผลหรือผลประโยชน์ใดๆที่เกิดขึ้นจากกองทุน
- 4) เงินบริจาคของสมาชิกให้เป็นทุนดำเนินการในเบื้องต้น
- 5) เงินฝากสัจจะหรือเงินรับฝาก
- 6) เงินค่าหุ้น
- 7) เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์การสมาชิก
- 8) เงินหรือทรัพย์สินอื่นๆที่กองทุนได้รับ โดยไม่มีเงื่อนไขผูกพันหรือภาระติดพันอื่นๆ

คุณสมบัติของสมาชิก

- 1.เป็นผู้ทำนุ หรืออาศัยอยู่ในหมู่บ้านปากช่อง หมู่ที่ 11 ระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อนการจัดตั้งกองทุน
- 2.เป็นผู้มีนิสัยอันดีงาม มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นชอบด้วยหลักการของกองทุน และสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุน
- 3.เป็นผู้ที่คณะกรรมการกองทุนได้มีมติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก
- 4.เป็นผู้พร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน
- 5.อดทน เสียสละ และเห็นแก่ประโยชน์ของกองทุนเป็นสำคัญ
- 6.มีเงินฝากสัจจะ และถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้นแต่ต้องไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่มีอยู่ในกองทุน

การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

- 1.ยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุน
- 2.ผู้ที่มีคุณสมบัติของสมาชิก สามารถยื่นความจำนงค์หรือสมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนได้เดือนละ 1 ครั้ง โดยสามารถสมัครเป็นสมาชิกได้ทั้งในลักษณะปัจเจกบุคคลและกลุ่มหรือองค์การชุมชนแล้วแต่ความสมัครใจของผู้สมัครสมาชิก

- 3.คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้พิจารณาว่าจะรับบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกโดยชอบ

ธรรม

สมาชิกขาดหรือพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิกตามเหตุต่างๆ ดังนี้

- 1) ตาย
- 2) ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุน
- 3) วิกลจริตเพี้ยนเพี้ยน หรือถูกศาลสั่งให้เป็นบุคคลไร้ความสามารถ

4) ที่ประชุมใหญ่สมาชิก มีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงสองในสามของผู้เข้าร่วมประชุม

5) ใจฝืดฝืนระเบียบของกองทุนหรือแสดงตนเป็นปรปักษ์หรือไม่ให้ความช่วยเหลือหรือร่วมมือกับกองทุนไม่ว่าด้วยกรณีใด

6) ใจปิดบังความจริงอันควรแจ้งให้ทราบในใบรับสมัครสมาชิก

7) นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้

8) มีลักษณะและคุณสมบัติไม่ตรงกับคุณสมบัติของสมาชิก

(รายละเอียดดูได้ในภาคผนวก ค)

6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การพิจารณาเงินกู้ให้กับผู้กู้นั้น คณะกรรมการจะต้องดำเนินการตามหมวด 7 ว่าด้วยการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

ข้อ 30 สมาชิกตามข้อ 18 (3) ที่ประสงค์จะขอกู้เงินจากกองทุนต้องจัดทำคำขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมอย่างชัดเจน โดยให้ยื่นคำขอกู้ดังกล่าวต่อคณะกรรมการกองทุนให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาเงินกู้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีที่กองทุนกำหนด

ข้อ 31 คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินจำนวนสองหมื่นบาท

ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้รายใดเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกินจำนวนห้าหมื่นบาท

การอนุมัติเงินกู้ถูกเงิน ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมและจำเป็น

ข้อ 32 ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติอนุมัติเงินกู้ยืมตามคำขอทั้งหมดหรือบางส่วนให้บันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้ยืมเงิน พร้อมทั้งส่งสำเนาแบบคำขอกู้ยืมเงินตลอดจนเงื่อนไขและรายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้ แจ้งให้ผู้ขอกู้และธนาคารรับทราบโดยเร็ว

ให้คณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งผู้แทนกรรมการกองทุนอย่างน้อยสองคน เป็นผู้แทนคณะกรรมการกองทุนในการทำสัญญากู้ยืมเงินกับผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้

ให้ผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ เปิดบัญชีออมทรัพย์กับธนาคาร และแจ้งหมายเลขบัญชีออมทรัพย์ให้คณะกรรมการกองทุนรับทราบโดยเร็ว

การโอนเงินเข้าบัญชีผู้กู้ตามวรรคสอง ธนาคารจะเป็นผู้ทำหน้าที่โอนเงินเข้าในบัญชีผู้กู้ที่ผ่านการพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการกองทุน ตามคำสั่งและเงื่อนไขของคณะกรรมการกองทุน

ข้อ 33 คณะกรรมการกองทุนอาจเรียกหลักประกันเงินกู้ ไม่ว่าจะส่วนบุคคลหรือทรัพย์สินตามหลักเกณฑ์และวิธีการกองทุนกำหนด

ข้อ 34 ให้กรรมการกองทุนกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนเงินฝากและเงินกู้เป็นอัตราที่แน่นอนตามความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก โดยคำนึงถึงจารีตประเพณี และสภาพเศรษฐกิจและสังคมในหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นหลัก และปิดประกาศอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนดังกล่าวอย่างเปิดเผย

ข้อ 35 การกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาความเหมาะสมแห่งสัญญาเงินกู้แต่ละราย การชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนให้ผู้กู้ชำระให้แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ทำสัญญา

การชำระคืนเงินกู้หรือลงทุนทุกประเภท ผู้กู้หรือผู้ที่นำเงินไปลงทุนจะต้องนำเงินไปส่งคืน ณ ธนาคาร และนำหลักฐานการส่งชำระคืนเงินกู้หรือเงินลงทุน ไปมอบให้คณะกรรมการกองทุน เพื่อเป็นหลักฐานในการจัดทำบัญชีหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 36 ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญากู้ยืมเงิน ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับตามจำนวนที่ระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนดไว้อย่างแน่นอนสำหรับจำนวนที่ขาดหรือค้างชำระ เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี้

คณะกรรมการกองทุนอาจพิจารณายกเลิกหรือปรับลดเบี้ยปรับให้แก่ผู้กู้อย่างหนึ่งรายใดก็ได้เมื่อมีเหตุผลอันสมควร และด้วยความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกด้วยเสียงเกินกึ่งเสียง หรือดำเนินการอื่นๆตามระเบียบที่กองทุนกำหนด

ข้อ 37 ในกรณีที่ผู้กู้มิได้เริ่มดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอยืมเงินหรือเมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้กู้นำเงินไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์โดยปราศจากเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนที่ค้างชำระคืนเต็มจำนวนได้โดยทันที

ให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกเพื่อลงมติให้ผู้กู้ซึ่งนำเงินไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในคำขอกู้ยืมเงินพ้นจากสมาชิกภาพในระยะเวลาสามสิบวันหลังจากวันยกเลิกสัญญา

สมาชิกที่ประชุมสมาชิกมีมติให้พ้นจากสมาชิกภาพตามวรรคสอง ห้ามมิให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนเป็นระยะเวลาสองปี

(ฉบับจริงดูได้ในภาคผนวก ข)

กรณีกองทุนหมู่บ้านปากช่อง หมู่ที่ 11 ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัด นครราชสีมา มีเกณฑ์สำหรับการพิจารณาเงินกู้ มีดังนี้

1. โครงการของสมาชิกที่ขอกู้ต้องมีลักษณะหรือคุณสมบัติ คือเป็นโครงการที่ต้องสามารถ ดำเนินการได้จริงมีความเป็นไปได้ทางการตลาด และเห็นได้ชัดเจนว่ามีความคุ้มค่าต่อการลงทุน
2. บุคคลค้ำประกันมีความน่าเชื่อถือ
3. การมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน
4. สถานภาพของสมาชิกเหมาะสมเพียงใดในวงเงินกู้

(รายละเอียดดูได้ในภาคผนวก ค)

7. หลักการประเมินโครงการรูปแบบการประเมิน แบบชีพพีโมเดล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดม จำรัสพันธุ์ และคณะ ได้สรุป “รูปแบบการประเมินแบบ CIPP MODEL” ในหนังสือคู่มือวิชาการประเมินเพื่อการพัฒนา สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสภา สถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักมาตรฐานอุดมศึกษาทบวงมหาวิทยาลัย, 2542:89:91 ไว้ดังนี้

รูปแบบการประเมินแบบชีพพีโมเดลของสตัฟเฟิลบีม (Stuffle beam's CIPP Model) สตัฟเฟิลบีม กล่าวว่า การประเมินเป็นกระบวนการของการระบุ หรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการ รวมทั้งการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้เกิดสารสนเทศที่มีประโยชน์ เพื่อนำเสนอสำหรับใช้เป็นทางเลือกในการตัดสินใจ

สตัฟเฟิลบีม ได้จำแนกขั้นตอนของการประเมิน เป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 กำหนด หรือระบุข้อมูลที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์และจัดการสารสนเทศ เพื่อนำเสนอผู้บริหารและสตัฟเฟิลบีม ได้ กำหนดประเด็นที่ประเมินออกเป็น 4 ประเภท ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

7.1 การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation : C)

เป็นการประเมินก่อนการดำเนินโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ประเด็น ปัญหา และความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ

7.2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I)

เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของความพอเพียงของทรัพยากร อาทิ จำนวนคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งเทคโนโลยีและการวางแผนการของการดำเนินโครงการ

7.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P)

เป็นการประเมิน เพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ ที่จะใช้ข้อมูลในการพัฒนาแก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน

7.4 การประเมินผลผลิตที่เกี่ยวข้อง (Product Evaluation : P)

เป็นการประเมินเพื่อการเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับจุดประสงค์ของโครงการ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการสูญ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ

8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นโครงการที่มุ่งสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติกองทุนแล้วเสร็จ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจของชุมชนอย่างยั่งยืน โดยการจัดสรรทุนการศึกษาแก่บัณฑิตให้เข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต การจัดการและการประเมินโครงการ โดยกำหนดให้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานจริงในพื้นที่หมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้เป็นกิจกรรมหลักของการศึกษา โดยเนื้อหาหลักสูตรจะมุ่งเน้นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การเงิน การบัญชี การจัดทำโครงการ การวิเคราะห์โครงการ การวิจัยและการประเมินโครงการ การออกแบบผลิตภัณฑ์และการตลาด รวมถึงการเรียนรู้ชุมชน การประเมินผลและติดตามประเมินโครงการ ตลอดจนสร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดความแข็งแรง และวิจัยการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ และจัดการหมู่บ้านและชุมชนให้เป็นคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง มีการเกื้อกูลผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม และเป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน

9. เอกสารหลักวิชาอื่นๆ

คู่มือสำหรับประชาชน เพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ของสำนักคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

เอกสารการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน

คู่มือการทำบัญชีและรายงานสำหรับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ของสำนักบัญชี และตรวจสอบภายในกรมบัญชีกลาง

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544

ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

ชุดวิชาการประเมินเพื่อพัฒนา หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการจัดการและการประเมินโครงการ ตามโครงการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พ.ศ. 2544

ชุดวิชาการวิจัยชุมชน หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการจัดการและการประเมินโครงการ ตามโครงการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พ.ศ. 2544

คู่มือการดำเนินงานสำหรับคณะกรรมการสนับสนุน และติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดและระดับอำเภอ เพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสันติที่ยั่งยืน ปี พ.ศ. 2544 ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสันติที่ยั่งยืน จังหวัดขอนแก่น

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ

ในการประเมินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพชุมชนบ้านปากช่อง ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

1. วิธีการประเมินโครงการ

วิธีการประเมินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพของชุมชนบ้านปากช่อง ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา มีวิธีการประเมินดังนี้

1) วิเคราะห์โครงการหรือศึกษาความเป็นไปได้

จะพิจารณาถึงข้อดี ข้อบกพร่อง ผลตอบแทนที่ได้รับ ความคุ้มค่า โอกาสความสำเร็จ ความสอดคล้องของโครงการกับแผนงานหลัก เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขโครงการก่อนที่จะตัดสินใจดำเนินการต่อไป

2) วางแผนการประเมินโครงการ

เพื่อที่การประเมินจะได้บรรลุเป้าหมายของการประเมินได้อย่างดี ซึ่งขั้นตอนในการวางแผนการประเมินโครงการให้มีประสิทธิภาพ มีดังนี้

2.1) กำหนดผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ เช่น ผู้รับบริการจากโครงการคือ สมาชิกผู้กู้เงิน กรรมการกองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น

2.2) ประชุมเบื้องต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานของโครงการ

2.3) ประเมินความพร้อมของการประเมินโครงการ เป็นการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับจุดประสงค์แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

2.4) ตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่เป็นแนวคิด

2.5) จัดทำรายงาน โดยจะนำเสนอประเด็นที่สำคัญ

3) กำหนดรูปแบบการประเมินโครงการ

รูปแบบการประเมินโครงการที่นำมาใช้ คือรูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ของ สดףเฟิลบีม ดังที่กล่าวไว้ในข้อ 7 บทที่ 2 ซึ่งรายละเอียดของระบบการทำงาน โครงการกองทุนหมู่บ้านปากช่อง ดูได้ในแผนภาพที่ 3.1 ดังนี้

หน่วยระบบ A : หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้

ผลผลิต (O)

กระบวนการ (P)

ปัจจัยนำเข้า (I)

จำนวนผู้ได้กู้ = O1

P1 = การคัดเลือกผู้กู้

II = นโยบายรัฐบาล

ยอดเงินให้กู้ = O2	P2 = การรับชำระหนี้	I2 = เงิน 1 ล้านบาท
กองทุนสะสม = O3	P3 = การทำบัญชี	I3 = คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
ผลการบริหาร จัดการกองทุน = O4	P4 = การแนะนำวิธีทำธุรกิจ	I4 = ผู้สมัครขอกู้
		I5 = กองทุนสะสมของหมู่บ้าน

-----ทุนสะสมของหมู่บ้าน-----

หน่วยระบบ B : หน่วยระบบการดำเนินงานกิจกรรมของผู้กู้แต่ละราย

ปัจจัยนำเข้า (I)	กระบวนการ (P)	ผลผลิต (O)
เงินที่กู้มาได้ = I1	P1 = การทำบัญชี	O1 = รายได้จากการประกอบอาชีพ
สถานที่ประ = I2 กอบการ	P2 = การหาตลาดที่ดี	O2 = ผลการดำเนินงาน
เทคนิควิธี = I3 ทำงาน	P3 = การประกอบกิจการ	O3 = ผลการนำเงิน กู้ไปประกอบ อาชีพ

-----ทุนสะสมเจ้าของกิจการ-----

แผนภาพ 3.1 ระบบการทำงานของกองทุนหมู่บ้านปากช่อง ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง
จังหวัดนครราชสีมา

4) เก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นข้อเท็จจริงที่ได้จากเก็บรวบรวมข้อมูลในชุมชนหรือเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องที่ได้มา
แล้งนำมาใช้ตอบคำถามในประเด็นที่ต้องการประเมิน

5) สรุปผล

เป็นขั้นตอนที่นำข้อมูลที่ได้มาแจกแจงรายละเอียดให้อยู่ในรูปที่เข้าใจง่ายและสะดวกใน
การนำไปใช้ ซึ่งมีอยู่ 2 ลักษณะที่ใช้ในหมู่บ้านปากช่อง คือ

5.1) สรุปผลที่เป็นตัวเลข ในลักษณะของตาราง แผนภูมิ เช่น ตารางแสดงจำนวนและ
ร้อยละของประชากรในชุมชน

5.2) สรุปผลที่เป็นข้อความ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร คือ กลุ่มทั้งหมดของสิ่งที่ต้องการประเมิน เช่นบุคคล กลุ่มบุคคล วัตถุ ดิน ไฟฟ้า ประปา สัตว์ อาชีพของสมาชิกผู้กู้ ในการกำหนดประชากรของหมู่บ้านปากช่องที่นำมาใช้ในการประเมินโครงการจำแนกได้ 2 ประเภทคือ

1.1) ประชากรแบบจำกัด เป็นการนับจำนวนประชากรที่แน่นอน เช่น จำนวนสมาชิกในชุมชน

1.2) ประชากรแบบไม่จำกัด คือจะไม่สามารถแจ้งนับจำนวนประชากรที่แน่นอนได้ เช่น จำนวนปลาที่ผู้กู้เลี้ยงไว้ในบ่อ

2) กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มที่ถูกเลือกจากประชากรขึ้นมาให้เป็นตัวอย่างเพื่อใช้ในเป็นตัวแทนของประชากรในการประเมิน การเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรเพื่อใช้เป็นตัวแทนที่ดีสำหรับการใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านปากช่อง เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ทุกหน่วยของประชากรมีโอกาสถูกเลือกไม่เท่าเทียมกัน และไม่สามารถกำหนดหรือประมาณค่าโอกาสที่ใช้เลือกกลุ่มตัวอย่างได้

3. ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการ

กรณีของหมู่บ้านปากช่อง ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา สรุปได้ดังนี้

1) การเกิดกองทุน

ตัวชี้วัด	ลักษณะค่าของตัวแปร
1.การเกิดกองทุนหมู่บ้าน	1.มีกองทุนขึ้นมาอีกจากเงินกองทุน 1 ล้านบาท 2.รวมเงิน 1 ล้านบาทพบกับกองทุนหนึ่งกองทุน
2.การมีความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน	1.มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน 2.มีบุคคลเกี่ยวข้องช้กับกองทุนมาให้ความรู้
3.การมีวัตถุประสงค์ของกองทุน	1.มีการพัฒนาอาชีพ 2.มีการสร้างงาน 3.มีการสร้างรายได้ 4.มีสวัสดิภาพของสมาชิกกองทุน
4.ทัศนคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้าน	1.มีความต้องการอยากให้เกิดกองทุนหมู่บ้าน 2.มีกองทุนหมู่บ้านสามารถพัฒนาอาชีพและรายได้

5.แนวโน้มความเข้มแข็งและอยู่รอดของกองทุน	1.มีผู้สนับสนุนให้เกิดกองทุน 2.มีสมาชิกในชุมชนให้ความร่วมมือสมัครเป็นสมาชิกกองทุน 3.สมาชิกในชุมชนสามารถร่วมกันแก้ปัญหาของชุมชนได้โดยมีแผนงานที่คิดโดยสมาชิกในชุมชน
--	--

2) การมีระบบบริหารกองทุน

ตัวชี้วัด	ลักษณะค่าของตัวแปร
1.คณะกรรมการบริหารกองทุน	1.มีคณะกรรมการการบริหารกองทุน 2.จำนวนคณะกรรมการบริหารกองทุน
2.ระเบียบการบริหารกองทุน	1.มีระเบียบการบริหารกองทุน 2.มีการร่วมมือกันสร้างตามระเบียบ
3. การดำเนินงานของคณะกรรมการบริหาร	1.มีการจัดการประชุมของคณะกรรมการ 2.มีการรับสมาชิก 3.มีการจัดทำบัญชีเป็นปัจจุบัน 4.มีการรับเงินฝาก
4.การตัดสินใจเงินกู้	1.มีระเบียบการกู้และขอกู้ 2.มีระเบียบการคืดดอกเบี้ย 3.จำนวนผู้กู้ที่ได้รับการพิจารณาเงินกู้ 4.จำนวนผู้กู้ที่ไม่ได้รับการพิจารณาเงินกู้ 5.จำนวนผู้กู้ที่มีความพอใจกับการพิจารณาเงินกู้
5.มีการจัดสรรผลประโยชน์	1.จำนวนยอดกองทุนสะสมจาก 1 ล้านบาท 2.จำนวนดอกเบี้ยที่ได้รับ

3) การมีการเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง

ตัวชี้วัด	ลักษณะค่าของตัวแปร
1.มีความเข้าใจในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง	1.ได้รับความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง 2.มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง
2.มีการปฏิบัติในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง	1.มีการนำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในการบริหารกองทุน 2.มีการนำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการประกอบอาชีพของผู้กู้
3. มีการปฏิบัติในเรื่องการพึ่ง	1.มีการนำหลักการพึ่งพาตนเองมาใช้ในการบริหารกองทุน

พาดตนเอง	2.มีการนำหลักการพึ่งพาดตนเองมาใช้ในการประกอบอาชีพ
4.มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการพึ่งพาดตนเอง	1.ได้รับความรู้เกี่ยวกับการพึ่งพาดตนเอง 2.มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพึ่งพาดตนเอง
5.มีความเข้าใจในเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น	1.ได้รับความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น 2.มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น
6.มีการปฏิบัติในเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น	1.มีการนำหลักการภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการบริหารกองทุน 2.มีการนำหลักการภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการดำเนินกิจการของผู้กู้

4) การสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งหมายรวมถึงศักยภาพและแนวโน้มที่จะไม่ตกเป็นเหยื่อหรือเป็นทาสทางเศรษฐกิจและสังคมแก่นายทุน

ตัวชี้วัด	ลักษณะค่าของตัวแปร
1.การกระตุ้นให้มีภูมิคุ้มกันระดับของกองทุนโดยรวม	1.มีการชี้แนะเรื่องกองทุนให้สมาชิกในชุมชนเข้าใจหลักการสำคัญที่ว่ากองทุนหมู่บ้านเป็นของสมาชิกทุกคนมิใช่เงินที่รัฐบาลให้ยืม 2.มีความเข้าใจของสมาชิกกองทุนเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนว่าจะต้องช่วยรักษาเงินกองทุนด้วยตนเอง ถ้าผู้กู้ไม่ชำระคืนจะต้องจัดการเองให้ได้ มิใช่รอให้รัฐบาลจัดการ
2.ภูมิคุ้มกันระดับกิจการของผู้กู้แต่ละคน	1.ผู้กู้แต่ละคนมีความคิดในการดำเนินการประกอบอาชีพโดยไม่กู้หนี้ยืมสินจากแหล่งที่ดอกเบี้ยแพง 2.ผู้กู้แต่ละคนมีความคิดในการดำเนินการประกอบอาชีพโดยใช้หลักการพึ่งพาดตนเอง 3.ผู้กู้แต่ละคนมีความคิดในการดำเนินการประกอบอาชีพโดยคำนึงถึงการบริโภคเองและมีตลาดที่แน่นอน

5) การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็งของชุมชน

ตัวชี้วัด	ลักษณะค่าของตัวแปร
1.ศักยภาพเดิมของบริบทมีมากน้อยเท่าใด	1.สภาพที่ดินเป็นดินร่วน 2.สภาพของแม่น้ำอุดมสมบูรณ์ 3.จำนวนประชากร 660 คน 365 ครัวเรือน 4.อาชีพครั้งแรกของประชากรคืออาชีพเกษตร เลี้ยงสัตว์

	<p>5.การเปลี่ยนแปลงด้านสาธารณูปโภคดีขึ้นจากเดิม</p> <p>6.คนกลุ่มแรกที่เริ่มก่อหมู่บ้านปากช่องตั้งคือ ดร. อภิน</p> <p>7.สภาพทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านมีแม่น้ำไหลผ่านบริเวณรอบๆหมู่บ้าน มีต้นไม้ใหญ่อยู่ติดริมถนนทางเข้าหมู่บ้าน</p>
<p>2.การดำเนินงานเท่าที่ผ่านมา มีศักยภาพในด้านต่างๆ</p> <p>2.1 ทุนด้านการเงิน</p> <p>2.2 ทุนด้านทรัพยากรทางกายภาพ</p> <p>2.3 ทุนทางวัฒนธรรมประเพณี</p> <p>2.4 ทุนทางปัญญา</p>	<p>1.จำนวนเงินกองทุนคงเหลือในหมู่บ้าน 306,500 บาท</p> <p>2.จำนวนกลุ่มต่างๆและจำนวนเงินมี 2 กลุ่มจำนวนเงิน 82,456 บาท</p> <p>1. จำนวนประชากร 660 คน</p> <p>2. การประกอบอาชีพ มีรับราชการ ค้าขาย รับจ้าง ทำสวน ประมง เลี้ยงสัตว์</p> <p>3. การศึกษาของประชากร (ดูรายละเอียดได้ในบทที่ 4 ตารางที่ 4.1)</p> <p>1.จำนวนวัดมี 1 แห่งชื่อวัดเขาวัววันชัยนวัตน์</p> <p>2.การใช้ภาษาสื่อสาร</p> <p>3.แหล่งท่องเที่ยวในหมู่บ้าน</p> <p>4.ประเพณีประจำปี</p> <p>(ดูรายละเอียดได้ในบทที่ 4 ข้อ 1.2 บริบทระดับท้องถิ่น)</p> <p>1.จำนวนผู้ที่จบการศึกษาในระดับต่างๆมีทั้งหมด 35 คน</p> <p>(ดูรายละเอียดได้ในบทที่ 4 ตารางที่ 4.1)</p>

4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

ในการประเมินโครงการที่ได้ข้อมูลที่คุณภาพนั้นจำเป็นจะต้องมีเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพและมีความสอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลแต่ละประเภทด้วย ซึ่งประเภทของเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านปากช่อง มีดังนี้

1. แบบสอบถาม

เป็นรายการข้อคำถามที่ให้กลุ่มเป้าหมายได้ตอบคำถามเกี่ยวกับประเด็นที่ต้องการ ซึ่งคำถามจะเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความคิดเห็น ความรู้สึก

2. แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์นี้จะได้ข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่อ่านหนังสือไม่ออก เขียนหนังสือไม่ได้

3. แบบสังเกต

เป็นเครื่องมือที่นำไปใช้ในการสังเกตพฤติกรรม และปฏิกิริยาของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการสังเกต โดยจะบันทึกข้อมูลทันทีที่สังเกตเห็นเหตุการณ์นั้น การบันทึกผลการสังเกตในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านปากช่องมีดังนี้

1. วางแผนการบันทึกไว้ล่วงหน้า
2. บันทึกทันทีที่มีโอกาส เพื่อลดความสูญหายของข้อมูล
3. ระบุวัน เวลาของการสังเกต
4. เขียนบรรยายความให้มากที่สุด ไม่สอดแทรกความคิดเห็นลงไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากกลุ่มเป้าหมายหรือเอกสารหลักฐานต่างๆ เพื่อนำมาใช้ตอบคำถามในประเด็นที่ต้องการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านปากช่อง แบ่งเป็นรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แหล่งข้อมูล

ข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งข้อมูลดังนี้

1.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ

เป็นแหล่งข้อมูลที่เก็บรวบรวมข้อมูลได้โดยตรงจากกลุ่มเป้าหมายด้วยตนเอง เช่น สมาชิกในชุมชน สภาพแวดล้อมในชุมชน สาธารณูปโภค

1.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ

เป็นแหล่งข้อมูลที่เลือกใช้ข้อมูลจากข้อมูลที่มีผู้เก็บรวบรวมข้อมูลและสรุปผลไว้แล้ว เช่น เอกสารหลักฐานต่างๆ บันทึกต่างๆ

1.3 ข้อมูลของโครงการกองทุนหมู่บ้าน คือ ข้อมูลจากการบันทึกโครงการ ระเบียบกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการกองทุนหมู่บ้าน ข้อมูลต่างๆเหล่านี้ช่วยให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูล ทำความเข้าใจโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ข้อมูลจากผู้รับบริการจากโครงการกองทุนหมู่บ้าน เช่น ผู้ที่ขอกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งข้อมูลในส่วนนี้จะได้ข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์ตรงทั้งในด้านบวกและด้านลบ

1.5 ข้อมูลจากผู้ปฏิบัติงานโครงการกองทุนหมู่บ้าน คือ กลุ่มบุคคลที่ดำเนินการโครงการตั้งแต่การริเริ่มโครงการ การนำเสนอโครงการ การดำเนินกิจกรรมของโครงการ เช่น คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ดังนั้นกลุ่มบุคคลนี้จะเป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการเป็นอย่างดี

1.6 ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญโครงการกองทุนหมู่บ้าน คือ กลุ่มบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการเป็นอย่างดี และมีความหวังที่จะให้โครงการได้บรรลุจุดประสงค์ เช่น

พัฒนากรชุมชน ประธานกองทุนหมู่บ้าน ดังนั้นข้อมูลที่ได้จะเป็นข้อมูลที่สอดคล้องกับความเป็นจริง

2. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในโครงการกองทุนหมู่บ้านปากช่อง ดังนี้

2.1 การสัมภาษณ์

เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเผชิญหน้าซึ่งจะเป็นรายบุคคลและกลุ่มบุคคลเพื่อสนทนากันในประเด็นที่ต้องการข้อมูล

2.2 การใช้แบบสอบถาม

เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเมื่อกลุ่มเป้าหมายตอบคำถามเสร็จแล้วส่งข้อมูลกลับคืนมา

2.3 การสังเกต

เป็นวิธีการเก็บข้อมูลโดยการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายโดยที่ไม่รู้ตัว

2.4 การอภิปรายกลุ่ม

เป็นวิธีการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันจำนวน 7-8 คน มารวมแสดงความคิดเห็น เช่น ผู้กู้ที่นำเงินไปประกอบอาชีพเดียวกัน

(ข้อมูลการปฏิบัติงานแบบรายงาน บร. 6 การจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านปากช่อง)

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นกระบวนการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาจัดทำให้เป็นระบบระเบียบ เพื่อสะดวก รวดเร็ว และง่ายต่อการทำความเข้าใจและสรุปความ

1. ประเภทการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านปากช่อง ได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งจำแนกได้ดังนี้

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

เป็นกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลที่อยู่ในลักษณะของตัวเลข แล้วสรุปผลโดยใช้ค่าสถิติเพื่อที่นำไปตอบคำถามในประเด็นที่ต้องการ โดยค่าสถิติที่นำมาใช้ในโครงการกองทุนหมู่บ้านปากช่อง มีดังนี้

1.1.1 ค่าร้อยละ

เป็นค่าสถิติพื้นฐานที่นำมาเปรียบเทียบกัน ที่แสดงว่ากลุ่มเป้าหมายมีค่าร้อยละเท่าไร เช่น การหาค่าร้อยละของประเภทกิจการที่ผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านปากช่องนำไปประกอบอาชีพ ดังนี้

ตารางที่ 3.2 แสดงค่าร้อยละของอาชีพผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านปากช่อง

ประเภทกิจการ	จำนวนคน	คิดเป็นร้อยละ
ปลูกพืช	7	(7 ทหาร 42) คูณด้วย 100 = 16.66667
เลี้ยงสัตว์	24	(24 ทหาร 42) คูณด้วย 100 = 57.14286
ประมง	4	(4 ทหาร 42) คูณด้วย 100 = 9.52381
ค้าขาย	7	(7 ทหาร 42) คูณด้วย 100 = 16.66667
รวม 100.00001 หรือ 99.8 %		

1.1.2 วัดค่ากลางของข้อมูล

เป็นการคำนวณหาค่าสถิติที่เป็นตัวแทนของข้อมูลทั้งหมด เพื่อง่ายต่อการนำเสนอและแปลความหมาย ค่ากลางของข้อมูลที่นำมาใช้ มีดังนี้

1) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต เป็นค่ากลางที่เป็นตัวแทนของข้อมูลโดยการนำค่าข้อมูลทุกตัวมารวมกันแล้วหารด้วยจำนวนข้อมูล

2) ฐานนิยม เป็นค่ากลางที่เป็นตัวแทนของข้อมูลที่มีจำนวนมากที่สุดในกลุ่มเป้าหมาย โดยการแจกความถี่ ถ้ากลุ่มใดมีความถี่มากที่สุดแสดงว่ากลุ่มนั้นเป็นฐานนิยมของกลุ่มเป้าหมาย

3) มัชฐาน เป็นค่ากลางที่เป็นตัวแทนของข้อมูลที่อยู่ในตำแหน่งกึ่งกลางของข้อมูลทั้งหมดที่เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยหรือน้อยไปหามาก

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

เป็นกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลที่อยู่ในลักษณะของข้อความที่เขียนบรรยายเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ และความึกเห็นในประเด็นที่กำหนดอย่างลึกซึ้ง ซึ่งเป็นข้อความที่ได้จากการสอบถาม การบันทึกผลการสัมภาษณ์ การสังเกต โดยการนำข้อมูลมาดำเนินการตามขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้หลักการของตรรกะ เพื่อหาข้อสรุปของข้อมูลที่นำไปอธิบายในประเด็นที่ต้องการคำตอบได้อย่างชัดเจน

1.2.1 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

- 1) กำหนดนิยามอย่างกว้างๆสำหรับปรากฏการณ์ที่มุ่งอธิบาย
- 2) ระบุสมมุติฐานนำทางที่ใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์เบื้องต้น
- 3) เปรียบเทียบปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของปรากฏการณ์ที่ใกล้เคียงและมีคำอธิบายอยู่แล้ว
- 4) ถ้าสมมุติฐานไม่สอดคล้องกับข้อมูลในการวิเคราะห์จะปรับเปลี่ยนข้อ

- 2) ระบุสมมุติฐานนำทางที่ใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์เบื้องต้น
 - 3) เปรียบเทียบปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของปรากฏการณ์ที่ใกล้เคียงและมีคำอธิบายอยู่แล้ว
 - 4) ถ้าสมมุติฐานไม่สอดคล้องกับข้อมูลในการวิเคราะห์จะปรับเปลี่ยนข้อสมมุติฐานใหม่
 - 5) ถ้าพบปรากฏการณ์ที่ขัดแย้งกันหลังการวิเคราะห์จะปรับเปลี่ยนข้อสมมุติฐานใหม่
 - 6) กระบวนการในขั้นตอนที่ 5) จะดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งได้ข้อสรุปของปรากฏการณ์โดยไม่มีข้อขัดแย้ง
2. ลักษณะการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ
- 1) ข้อมูลจะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ หรือประเด็นที่ประเมินและจะไม่วิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นที่ไม่เกี่ยวข้อง เพราะจะทำให้เสียเวลาโดยไม่มีประโยชน์
 - 2) เลือกใช้ค่าสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลตามความเหมาะสมของค่าสถิติ
 - 3) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการอธิบายและแนะนำเสนอในรูปแบบที่ง่าย ไม่ซับซ้อน ทำความเข้าใจง่าย

บทที่ 4

ผลการติดตามการประเมินโครงการ

1. ผลการประเมินบริบทชุมชน

1.1 บริบทระดับประเทศ

1.1.1 ความยากจนของประเทศ

ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยในรอบปี 2544 ที่ผ่านมา ขยายตัวได้เพียงเล็กน้อย ภาคอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมชะลอตัวตามการใช้จ่ายบริโภคของประชากรที่อ่อนตัวตัวลง การส่งออกและการนำเข้าหดตัวตามภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว

(ข้อมูลจากธนาคารกสิกรไทย)

1.1.2 นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

โครงการให้ความร่วมมือในการสนับสนุนทางการเงินแก่ SMEs ร่วมกับกองทุนเพื่อร่วมลงทุนในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นความร่วมมือกับภาครัฐเพื่อร่วมสนับสนุนลูกค้า SMEs ของธนาคารที่มีศักยภาพในเชิงพาณิชย์ ให้โอกาสได้รับการสนับสนุนด้านการเงินจากกองทุนเพื่อร่วมลงทุนในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือกองทุนรวม SMEs

(ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย)

1.1.3 ภาวะดุลการค้าของประเทศ

ดุลการค้าเกินดุล 1.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ สูงกว่าระยะเดียวกันกับปีก่อนเพราะมูลค่าการนำเข้าที่ลดลงเนื่องจากราคานำเข้าที่ลดลงต่อเนื่อง แต่ดุลบริการและบริจาดเกินดุล 1.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงจากปีก่อนเนื่องจากการส่งกลับกำไรและเงินปันผลของภาคเอกชนที่เพิ่มขึ้นเป็นสำคัญ ในขณะที่รายรับสุทธิด้านการท่องเที่ยวอยู่ในเกณฑ์ดี

1.2 บริบทระดับท้องถิ่น

1.2.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านปากช่อง ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

เดิมเป็นชื่อหมู่บ้านปากช่องมาแต่ก่อนแล้ว เริ่มก่อตั้งในปี พ.ศ. 2477 หรือประมาณ 60-70 ปีมาแล้ว โดยในสมัยนั้นได้มีชาวต่างชาติชื่อ ดร. อภิชน มาสร้างศูนย์วิจัยขึ้นบริเวณชุมชนบ้านปากช่องขึ้นมา ซึ่งปัจจุบันเรียกว่า กองวัดจีนต่อจากนั้นก็ให้มีชาวบ้านจากทุกๆที่อพยพมา

จากบ้านเดิมมาสร้างที่พักอาศัยอยู่บริเวณรอบๆ ศูนย์วิจัยจนกลายเป็นชุมชนบ้านปากช่องขึ้นมา สภาพทางภูมิศาสตร์ของชุมชนก็เป็นป่าทึบ มีแม่น้ำไหลผ่าน

1.2.2 สภาพปัจจุบัน

สภาพปัจจุบันของชุมชนบ้านปากช่องมีพื้นที่ทั้งหมดจำนวน 8,410 ไร่ มีบ้าน 136 หลังคาเรือน มีประชากรทั้งหมด 660 คน เป็นชาย 294 คน หญิง 366 คน ซึ่งมีผู้ใหญ่บ้านชื่อ นายบุญส่ง โกศากล ปัจจุบันอายุ 62 ปี สภาพแวดล้อมปัจจุบันมีแม่น้ำไหลผ่านชื่อ แม่น้ำนิวันชัย เป็นแหล่งน้ำที่สำคัญของชุมชนซึ่งมีมาแต่ก่อนเดิมแล้ว เป็นแหล่งท่องเที่ยวและแหล่งพักผ่อนหย่อนใจของตำบลปากช่อง บริเวณรอบๆ หมู่บ้านส่วนมากเป็นต้นไม้ใหญ่ สภาพที่ดินเป็นถนนลูกรังยาวประมาณ 600 เมตร ถนนลาดยางยาวประมาณ 1,700 เมตร ลักษณะดินที่ล้อมรอบชุมชนเป็นดินร่วน ระบบสาธารณูปโภคดีมาก มีภาชนะกักเก็บน้ำฝนที่ดี มีห้องน้ำถูกสุขลักษณะ มีถังทิ้งขยะที่เป็นที่เป็นทาง มีน้ำประปาและไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน

1.2.3 ด้านเศรษฐกิจทั้งหมดหมู่บ้าน

เศรษฐกิจของหมู่บ้านปากช่องอยู่ในระดับปานกลาง ในหมู่บ้านมีร้านค้าขายของชำและร้านอาหารรวม 7 ร้าน สมาชิกในชุมชนประกอบอาชีพดังต่อไปนี้

รับราชการ	39	ครัวเรือน
ค้าขาย	17	ครัวเรือน
รับจ้าง	67	ครัวเรือน
ทำสวน	7	ครัวเรือน
ประมง	1	ครัวเรือน
เลี้ยงสัตว์	5	ครัวเรือน

และมีสิ่งอำนวยความสะดวกดังต่อไปนี้

มีรถจักรยานยนต์จำนวน	80	ครัวเรือน	80	คัน
มีรถมอเตอร์ไซด์จำนวน	136	ครัวเรือน	150	คัน
มีรถจักรยาน 2 ล้อจำนวน	20	ครัวเรือน	30	คัน
มีโทรศัพท์ประจำบ้านจำนวน	50	ครัวเรือน	50	เครื่อง
มีโทรศัพท์เคลื่อนที่จำนวน	100	ครัวเรือน	100	เครื่อง
มีวิทยุสื่อสารจำนวน	25	ครัวเรือน	25	เครื่อง
มีเครื่องปรับอากาศจำนวน	20	ครัวเรือน	20	เครื่อง
มีตู้เย็นจำนวน	136	ครัวเรือน	330	เครื่อง
มีทีวีสีจำนวน	136	ครัวเรือน	156	เครื่อง

มีหอกระจายข่าว 1 แห่ง

(ข้อมูลจากเอกสาร กชช. 2 ค. และแบบรายงาน บร. 1)

1.2.4 ด้านวัฒนธรรม

ชุมชนบ้านปากช่องมีวัดอยู่ 1 แห่งชื่อ วัดเขาวันชัยนวัตน์ ซึ่งมีพระสงฆ์อยู่ 9 รูป เณร 2 รูป เด็กวัด 1 คน ไม่มีแม่ชี วัดตั้งอยู่บนยอดเขาที่สูงไม่มากนักสามารถเดินหรือขับรถขึ้นไปได้ ภาษาที่สมาชิกในชุมชนใช้สื่อสารกันคือภาษาไทย ภาษาโคราชและภาษาอีสาน ในรอบ 1 ปีก็มีประเพณีต่างๆตามประเพณีไทย เดือนมกราคมก็มีงานวันขึ้นปีใหม่ สมาชิกในชุมชนก็ร่วมกันทำบุญตักบาตรที่วัด ตกเย็นก็กินเลี้ยงฉลองวันขึ้นปีใหม่ เป็นเช่นนี้ทุกๆปี เมื่อถึงงานวันเด็กก็จัดงานเลี้ยงสังสรรค์ให้เด็กๆภายในหมู่บ้านมาร่วมกันแสดงความสามารถบนเวที จัดประกวดต่างๆขึ้นมา เป็นต้น

1.2.5 ข้อมูลด้านต่างๆ

1) ลักษณะบางประการด้านเศรษฐกิจและอาชีพ

สมาชิกในชุมชนส่วนมากมีอาชีพรับจ้างทั่วไป เศรษฐกิจในชุมชนอยู่ในขั้นปานกลาง

2) วัฒนธรรมประเพณีที่เด่นๆ

ในชุมชนบ้านปากช่องนั้นๆคงจะเป็นงานวันสงฆ์ทำปีเก่า ต้อนรับปีใหม่ ภายในชุมชนจะจัดงานเลี้ยงกันภายในหมู่บ้าน โดยเฉลี่ยกันออกเงินคนละ 100 บาท (สำหรับคนที่มางานเลี้ยง) เพื่อทำอาหาร ซ็อของรางวัล สถานที่จัดก็อยู่ภายในหมู่บ้านจะจัดที่ลานสาธารณสุขหมู่บ้าน ซึ่งมีเนื้อที่กว้างพอสมควรสำหรับสมาชิกในชุมชน

3) ลักษณะที่เป็นศักยภาพด้านดี

ลักษณะที่เป็นศักยภาพด้านดีนั้นคือ สมาชิกผู้กู้เงินไปประกอบอาชีพไม่ค่อยมีปัญหาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพและยังมีการส่งดอกเบี้ยแก่เหรียญกู้ประจำกองทุนทุกเดือนอีกด้วย ในทุกๆเดือนจะมีการประชุมของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านพูดคุยเกี่ยวกับสมาชิกผู้กู้เงิน

4) ลักษณะที่สื่อถึงความไม่เข้มแข็ง

ลักษณะที่สื่อถึงความไม่เข้มแข็งของชุมชนเห็นจะเป็นการที่สมาชิกกองทุนบางคนที่ยกเงินกองทุนหมู่บ้าน ไม่ได้รับการพิจารณาที่คิดความไม่พอใจแก่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน แล้วถอนหุ้นออกจากกองทุนทันที เพราะคนไม่ทราบสาเหตุว่าทำไมตนเองถึงกู้เงินกองทุนหมู่บ้านไม่ได้

5) ลักษณะประชากร

หมู่บ้านปากช่องมีจำนวนประชากรทั้งหมด 660 คน ซึ่งจำแนกในตารางที่

4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนประชากรจำแนกตามลักษณะของประชากร

ลักษณะของประชากร	จำนวน
1. เพศ	
- ชาย	294 คน
- หญิง	366 คน
2. อายุ	
1 วัน - 3 ปีเต็ม	28 คน
3 ปี 1 วัน - 6 ปีเต็ม	42 คน
6 ปี 1 วัน - 12 ปีเต็ม	190 คน
12 ปี 1 วัน - 14 ปีเต็ม	55 คน
14 ปี 1 วัน - 18 ปีเต็ม	85 คน
18 ปี 1 วัน - 50 ปีเต็ม	177 คน
50 ปี 1 วัน - 60 ปีเต็ม	46 คน
60 ปี 1 วันขึ้นไป	37 คน
3. การศึกษา	
3.1 กำลังศึกษา	
- ชั้นอนุบาล	18 คน
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6	150 คน
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3	35 คน
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 และปวช.	10 คน
3.2 จบการศึกษา	
- ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	20 คน
- ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	10 คน
- ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า	5 คน
(ข้อมูลจากเอกสาร กชช. 2 ค.)	

2. ผลการประเมินโครงการโดยรวม

ผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านปากช่อง ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัด นครราชสีมา มีดังนี้

2.1 ผลการประเมินหน่วยระบบ A

หน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้

2.1.1 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A พบว่า

- 1) นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จากการสัมภาษณ์และเปิดเวทีชาวบ้านในหมู่บ้านพบว่า สมาชิกในชุมชนมีความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านดีพอสมควร มีจิตสำนึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของกองทุน กำหนดกฎระเบียบร่วมกัน มีความเข้าใจว่าเงินกองทุนหมู่บ้านจำนวน 1 ล้านบาท เป็นโครงการที่ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลคือเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ เพิ่มรายได้ ลดค่าใช้จ่าย ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการกองทุนของตนเอง แก้ไขปัญหาและพึ่งพาตนเอง
- 2) เงิน 1 ล้านบาทที่หมู่บ้านปากช่องได้นั้นก็ได้ให้สมาชิกกองทุนภายในหมู่บ้านมาขอู้ โดยผู้ได้ไม่เกินรายละ 20,000 บาท เพื่อนำไปลงทุนประกอบอาชีพภายในหมู่บ้านที่ผู้กู้อาศัยอยู่ โดยอยู่ในการพิจารณาของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทั้ง 15 คน ในปัจจุบันเงินกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาทของชุมชนบ้านปากช่องคงเหลืออยู่จำนวน 306,500 บาท ได้มีผู้กู้ไปแล้วจำนวน 693,500 บาท
- 3) คณะกรรมการหมู่บ้านมีด้วยกัน 15 คน โดยคณะกรรมการแต่ละท่านจะถูกเลือกมาจากสมาชิกในชุมชนเสนอชื่อบุคคลนั้นขึ้นมา ถ้าบุคคลนั้นยอมรับหน้าที่ที่ตนถูกเสนอาก็ถือว่าเป็นกรรมการคนนึงแล้วปฏิบัติหน้าที่ต่อไป ซึ่งคุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544
- 4) ผู้สมัครขอู้เงินกองทุนหมู่บ้านนั้นต้องมีเงินฝากสัจจะและถือหุ้นอย่างน้อย 1 หุ้นที่มีอยู่ในกองทุน และมีบุคคลค้ำประกันที่มีความน่าเชื่อถือจำนวน 2 คนและต้องเป็นสมาชิกกองทุนด้วย โครงการที่ผู้สมัครขอู้ต้องชัดเจน อาศัยอยู่ในหมู่บ้านไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนการจัดตั้งกองทุน เป็นต้น

(รายละเอียดผู้ได้ในภาคผนวก ค)

5) ทุนสะสมของหมู่บ้าน ปัจจุบันมียอดทุนสะสมจำนวน 2 องค์กร คือ ออมทรัพย์ เพื่อการผลิตและตั้งจะสะสมทรัพย์เป็นจำนวนเงิน 82,456 บาท จำนวนสมาชิก 66 คน

2.1.2 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ A

1) กระบวนการคัดเลือกผู้กู้กองทุน พบว่า คณะกรรมการทั้ง 15 คน จะพิจารณาเงินกู้แก่ผู้ขอเป็นไปตามระเบียบ กฎเกณฑ์ที่หมู่บ้านได้ตั้งไว้

2) กระบวนการรับชำระหนี้ พบว่า มีการชำระดอกเบี้ยทุกเดือน ยกเว้นสมาชิกผู้กู้ที่ทำสัญญาเงินกู้ไว้ว่าจะชำระทั้งต้นและดอกเบี้ยครั้งเดียวในระยะเวลา 6 เดือนหรือ 1 ปี

3) กระบวนการทำบัญชีของกองทุน พบว่า มีการทำสมุดบัญชีรายรับรายจ่ายของเงินกองทุน 1 ล้านบาทไว้โดยการทำบัญชีจะทำตามคู่มือการทำบัญชีและรายงานสำหรับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของสำนักบัญชีและตรวจสอบภายในกรมบัญชีกลาง

4) กระบวนการแนะนำวิธีทำธุรกิจ พบว่า สมาชิกผู้กู้เงินกองทุนจะขอคำแนะนำจากผู้ใหญ่บ้านในการประกอบอาชีพเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นที่น่าพอใจของสมาชิกผู้กู้

2.1.2 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ A

1) จำนวนผู้ได้กู้ ปัจจุบันมี 42 ราย ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

เลี้ยงสัตว์จำนวน 28 ราย

ปลูกพืชจำนวน 7 ราย

ค้าขายจำนวน 7 ราย

2) ยอดเงินให้กู้ปัจจุบันทั้งหมด 693,500 บาท และได้ระงับการขอกู้ของสมาชิกกองทุนไว้ก่อนจะมีขึ้นอีกครั้งในปี พ.ศ. 2546

3) กองทุนสะสมของหมู่บ้านปากช่องปัจจุบันมีจำนวน 82,456 บาท

4) ผลการบริหารจัดการกองทุนที่ผ่านมาพบว่ากรรมการกองทุนหมู่บ้านทั้ง 15 คนบริหารจัดการได้เป็นอย่างดีมีระเบียบ ไม่มีปัญหาภาคส่วนปัญหาที่พบก็สามารถแก้ไขได้

2.2 ผลการประเมินหน่วยระบบ B

หน่วยระบบ B คือหน่วยระบบการดำเนินงานกิจการของผู้กู้แต่ละราย

2.2.1 ผลการประเมินบริบทเฉพาะตัวของหน่วยระบบ B พบว่า

1) ประสิทธิภาพในการดำเนินงานกิจการของผู้กู้แต่ละรายส่วนมากมีประสิทธิภาพในงานที่ผู้กู้นำเงินไปลงทุน

2) ความรู้ความสามารถของผู้กุนั้น ผู้กุนั้นมีความรู้ความสามารถในงานที่ผู้กู้ นำเงินไปลงทุนสร้างรายได้

3) อาชีพหลักของผู้กู้ในแต่ละรายจะมีแม่บ้าน รับราชการ รับจ้างและค้าขาย

4) รายได้ของครอบครัวโดยเฉลี่ยในแต่ละครอบครัวของผู้กู้ในแต่ละเดือนอยู่ที่ 8,000 - 10,000 บาท ต่อครอบครัว

2.2.2 ผลการประเมินปัยจัยนำเข้าของหน่วยระบบ B พบว่า

- 1) จำนวนเงินที่ผู้กู้แต่ละรายได้จากการกู้เงินกองทุนอยู่ประมาณ 15,000 - 18,000 บาท
- 2) สถานที่ประกอบการที่ผู้กู้ใช้ดำเนินงานจะเป็นที่บ้านของผู้กู้เงินกองทุนเอง
- 3) เทคนิควิธีทำงานจะทำแบบพอเพียงไม่ลงทุนมาก
- 4) กำลังทำงานนั้นผู้กู้แต่ละรายจะดำเนินงานเองทั้งหมดไม่มีการจ้างคนงานมาทำ ยกเว้นผู้กู้ที่ประกอบอาชีพรีดนมวัวขายผู้กู้อาชีพนี้จะจ้างคนงาน 1 คนมาช่วยในอัตราเงินเดือนๆละ 3,000 - 3,500 บาท

2.2.3 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ B พบว่า

- 1) การทำบัญชี
ผู้กู้มีการทำบัญชีรายรับ รายจ่ายไว้ในแต่ละเดือนโดยทำบัญชีแบบง่ายๆเข้าใจง่าย
- 2) การหาตลาดที่ดี
ผู้กู้ในแต่ละรายจะนำผลผลิตที่ได้ไปขายที่ตลาดเทศบาลปากช่อง
- 3) การประกอบกิจการ
ผู้กูดำเนินงานแบบง่ายๆไม่ซับซ้อน ทำตามขั้นตอน เมื่อเกิดปัญหาขึ้นจะขอคำปรึกษาจากเพื่อนบ้านที่มีประสบการณ์ หรือประสบความสำเร็จในอาชีพเดียวกัน

2.2.4 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ B พบว่า

- 1) รายได้จากการประกอบอาชีพของผู้กู้ในแต่ละเดือนเมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้วจะเหลือประมาณ 4,000 - 6,000 บาท
- 2) ผลการดำเนินการเป็นที่น่าพอใจมากสำหรับผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน การทำงานไม่เหนื่อยมาก ไม่ต้องเดินทาง ลงทุนไม่มาก ทำงานอยู่ที่บ้าน มีรายได้เงินเจือครอบครัว
- 3) ผลการนำเงินกู้ไปประกอบอาชีพนั้นผู้กู้ในบางรายก็ลงทุนทั้งหมดทีเดียว บางรายลงทุนทีละนิด เงินที่เหลือเอาไว้ใช้ยามฉุกเฉิน

3. ผลอื่นที่เกิดขึ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

3.1 ผลที่เกิดจากสภาพชุมชน พบว่า ชุมชนมีเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย สมาชิกมีความสามัคคี ซื่อสัตย์ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ร่วมกันแก้ปัญหาโดยมีแผนงาน มีการรับฟังความคิดเห็นกัน

3.2 ผลที่เกิดจากกระบวนการดำเนินงาน พบว่า กระบวนการทำบัญชีกองทุนหมู่บ้าน และการพิจารณาอนุมัติเงินกู้ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านนั้นมีความโปร่งใส มีการประชุมเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านทุกเดือน

3.3 ผลที่เกิดจากผลผลิตจากโครงการ พบว่า ผลการนำเงินกู้จากกองทุนไปดำเนินกิจกรรมประกอบอาชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านประสบความสำเร็จไปแล้ว 50 % ผู้กู้ชำระดอกเบี้ยทุกเดือน

4. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์

4.1 การบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติทั้ง 5 ข้อ พบว่า

- 1) การเกิดกองทุน พบว่า ชุมชนมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ สร้างงานและสวัสดิภาพของสมาชิก
- 2) ระบบบริหารกองทุน พบว่า ชุมชนมีความสามารถในการบริหารกองทุน
- 3) การเรียนรู้พึ่งพาตนเอง พบว่า ชุมชนมีการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง
- 4) การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ พบว่า ชุมชนได้มีการส่งเสริมเศรษฐกิจแบบพอเพียง มีการสร้างศักยภาพของตนเอง
- 5) การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็ง พบว่า ประชาชนในท้องถิ่นมีศักยภาพและมีความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

4.2 ปัยจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์ที่กล่าวมาข้างต้น

- 1) ปัยจัยด้านบวก พบดังนี้
 - 1.1) มีความพร้อมของหมู่บ้าน เช่นความพร้อมของคน ครัวเรือน การควบคุมดูแลกันเองในหมู่บ้าน
 - 1.2) มีการบริหารจัดการที่สอดคล้องและเกื้อกูลกัน
 - 1.3) มีส่วนราชการเป็นผู้สนับสนุนในด้านวิชาการและด้านการจัดการกองทุน
 - 1.4) มีความโปร่งใส มีการติดตามและประเมินผล
- 2) ปัยจัยด้านลบ พบดังนี้
 - 2.1) สมาชิกกองทุนบางรายไม่เข้าใจเกี่ยวกับระเบียบกองทุนหมู่บ้าน
 - 2.2) สมาชิกในชุมชนยังมีสภาพเป็นลูกหนี้ของนายทุนซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างสูง ทำให้ขาดเงินหมุนเวียนเพราะเงินส่วนหนึ่งต้องนำไปชำระหนี้ทำให้ไม่สามารถดำรงทุนให้เติบโตในระยะเวลาสั้น

4.3 ความเข้มแข็งของชุมชน

4.3.1 ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด พบว่า ชุมชนได้มีการพึ่งพาตนเอง มีการคิดริเริ่มแก้ปัญหาของตนเอง มีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง มีการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้และสวัสดิภาพของตนเอง มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นกว่าเดิม

4.3.2 ความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนคติของประชาชนในท้องถิ่น พบว่า สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคี ซื่อสัตย์ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันปานกลาง ยกย่องคนทำความดี มีผู้นำชุมชนที่มีคุณธรรม ยุติธรรม สมาชิกในชุมชนสามารถร่วมกันแก้ปัญหาของชุมชนได้โดยมีแผนงาน มีโอกาสหาความรู้เพิ่มจำนวน 7 ครั้งต่อปี มีครอบครัวที่อบอุ่นอยู่พร้อมหน้าพร้อมตา รักใคร่ปรองดองกัน มีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในชุมชนจากการประชุม มีการช่วยเหลือเด็ก สตรี คนชรา คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส

(รายละเอียดจากแบบรายงาน บร. 2 ดูได้ในภาคผนวก ง)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการติดตามผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านปากช่อง ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา สรุปได้ดังนี้

1.สรุป อภิปรายผล

1.1 สรุป

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

- 1) เพื่อทราบว่าชุมชนมีกระบวนการพึ่งพาตนเอง มีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง มากน้อยเพียงใด
- 2) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบวก และด้านลบในการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านเพื่อทราบว่าชุมชนมีความสามารถในการบริหารกองทุน เพื่อทราบว่าชุมชนมีความสามารถสร้างรายได้ พัฒนาอาชีพมากน้อยเพียงใด
- 3) เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน

วิธีดำเนินการ

วิธีดำเนินการจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 แหล่งด้วยกันคือ แหล่งข้อมูลปฐมภูมิเป็นข้อมูลจากการสำรวจภายในหมู่บ้าน และแหล่งข้อมูลทุติยภูมิเป็นแหล่งข้อมูลที่ได้จากหลักฐานต่างๆที่มีอยู่ในหมู่บ้าน เช่น เอกสารสัญญาเงินกู้ สมุดบัญชีเงินฝากธนาคารของหมู่บ้าน เป็นต้น

ผลการดำเนินการ

ปัจจุบันมีผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านจำนวน 42 ราย เป็นเงิน 693,500 บาท ผู้ที่กู้เงินกองทุนหมู่บ้านไปมีการชำระดอกเบี้ยทุกเดือน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจัดการประชุมเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านทุกเดือน มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ โปร่งใส เป็นที่น่าพอใจของสมาชิกในชุมชน

1.2อภิปรายผล

1.2.1 การบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านปากช่อง

- 1) การมีการเรียนรู้พึ่งพาตนเอง

กองทุนหมู่บ้านปากช่องเปิด โอกาสให้สมาชิกในชุมชนแลกเปลี่ยนความคิด

เห็นกัน หมู่บ้านยังไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ทั้งหมด ยังต้องอาศัยความร่วมมือจากชุมชนภายนอกอยู่

2) การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคม

สมาชิกในชุมชนมีการรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มในการประกอบอาชีพ เช่น จัดตั้งสหกรณ์ในชุมชน

3) การบริหารจัดการกองทุน

กองทุนหมู่บ้านปากช่องจัด โครงสร้างองค์กรอย่างชัดเจน มีการจัดตั้งคณะกรรมการการบริหารกองทุนและมีการแบ่งหน้าที่การทำงานอย่างถูกต้อง

4) การเกิดกองทุน

กองทุนหมู่บ้านปากช่องเกิดจากความร่วมมือของสมาชิกในชุมชน และมีแนวโน้มที่สมาชิกในชุมชนจะมีส่วนร่วมมากขึ้น

5) การมีศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น

สมาชิกในชุมชนกองทุนหมู่บ้านปากช่อง มีความซื่อสัตย์ สามัคคี ร่วมมือร่วมใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

1.2.2 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลด้านบวกและด้านลบ

1) ปัจจัยด้านบวก

1.1) ความพร้อมของหมู่บ้านทำให้งานประสบความสำเร็จ

1.2) ประสบการณ์ของคนในชุมชนที่ประสบความสำเร็จมาก่อนเป็นบทเรียนให้คนในชุมชนมีการเรียนรู้และรวมตัวกันเป็นกลุ่มในการประกอบอาชีพเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำซาก

1.3) มีส่วนราชการเข้ามาให้คำปรึกษา สนับสนุน

2) ปัจจัยด้านลบ

2.1) สมาชิกกองทุนบางรายไม่เข้าใจเกี่ยวกับระเบียบกองทุนหมู่บ้าน เนื่องจากวุฒิทางการศึกษาน้อยทำให้เข้าใจยาก

2.2) ผู้กู้บางรายนำเงินส่วนหนึ่งที่กู้ได้ไปใช้ให้แก่ญาติซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยสูง ทำให้เหลือเงินที่จะมาลงทุนน้อย

1.2.3 ตัวชี้วัดความเข้มแข็งในทัศนคติของประชาชนพื้นที่เป้าหมาย

สมาชิกในชุมชนรู้หน้าที่ของตนเอง อยู่ในชุมชนอย่างมีสันติไม่ค่อยมีเรื่องขัดแย้งกัน ส่งเสริมให้ลูกหลานได้มีการศึกษาสูงไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด แนะนำให้มีการศึกษาควบคู่ไปกับการเรียน สมาชิกในชุมชนมีความเคารพ นับถือผู้อาวุโสไม่มีการแบ่งชนชั้น

ฐานะและการศึกษา

1.2.4 ผลโดยตรงและผลกระทบต่างๆ คือ

1) ผลโดยตรง

เมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่งสมาชิกที่กู้เงินไปดำเนินการสามารถก่อให้เกิดรายได้และสามารถส่งดอกเบี้ยได้ทุกเดือนไม่เคยขาดระยะ

2) ผลกระทบโดยตรง

สมาชิกผู้กู้เงินไปดำเนินโครงการสามารถปลดปล่อยภาระหนี้สินได้บางส่วน และเพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพและสร้างฐานะทางเศรษฐกิจให้เข้มแข็งกว่าแต่ก่อน

3) ผลกระทบโดยอ้อม

วิถีชีวิตคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่พึงประสงค์ก่อให้เกิดสันติสุขในชุมชน

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านปากช่อง

1) ควรมีการแจกระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านแก่สมาชิกกองทุนทุกราย เพื่อสมาชิกจะได้มีความเข้าใจมากขึ้น

2) ระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านปากช่องนั้นควรอ่านแล้วเข้าใจง่าย ไม่สับสน ไม่ใช่ศัพท์ที่ยากต่อการทำความเข้าใจของสมาชิกกองทุนบางรายที่มีความรู้ชั้นน้อย

2.2 ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการกองทุน

1) กรรมการกองทุนควรออกไปตรวจการดำเนินงานของผู้กู้เงินกองทุนแต่ละราย โดยไปถามพูดคุยอย่างเพื่อนบ้าน เพื่อไม่ให้ผู้กู้เกิดความท้อแท้

2) ควรจัดการประชุมของผู้กู้เงินกองทุนทุก 3 เดือน และมาประชุมอย่างน้อย 1 ใน 4 ของจำนวนผู้กู้เงินกองทุนทั้งหมด มีการเซ็นชื่อทุกครั้งที่มาประชุม

2.3 ข้อเสนอแนะนำเงินกู้ไปพัฒนากิจกรรมอาชีพของสมาชิกกองทุน

1) กิจกรรมที่ผู้กู้นำไปดำเนินงานควรเป็นกิจกรรมที่ได้ผลกำไรเร็ว ลงทุนน้อย สามารถที่จะคืนเงินกองทุนได้ในระยะเวลา 1 ปี

2) ถ้าเป็นไปได้น่าจะหลีกเลี่ยงการลงทุนโดยไปซื้อลูกวัวนมมาเลี้ยงเพื่อรีดนมวัวขาย ซึ่งกิจกรรมประเภทนี้ได้ผลกำไรในระยะยาว อาจคืนเงินกองทุนไม่ทันใน 1 ปี

2.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการค้นคว้าวิจัยเพิ่มเติม

1) นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่สำนักคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2) การทำบัญชีและรายงานสำหรับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ศึกษาได้จากคู่มือการทำบัญชีและรายงานสำหรับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของสำนักบัญชีและตรวจสอบภายในกรมบัญชีกลาง

3) การเตรียมพร้อมเพื่อจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ศึกษาเพิ่มเติมได้จากคู่มือสำหรับประชาชนเพื่อการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของสำนักคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

4) ข้อมูลเศรษฐกิจระดับประเทศศึกษาเพิ่มเติมได้จากรายงานเศรษฐกิจประจำปีของธนาคารแห่งประเทศไทย

บรรณานุกรม

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน.2544. คู่มือการดำเนินงานสำหรับ คณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดและ อำเภอเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. คู่มือสำหรับประชาชน เพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ครูสภา ลาดพร้าว.

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านปากช่อง. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมกองทุนหมู่บ้านปากช่อง / ชุมชนเมือง. (วันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2544)

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านปากช่อง. (ตุลาคม พ.ศ.2544). แบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช. 2 ค.) ปี 2544.

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหาร กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544.กรุงเทพฯ : บริษัท สหพัฒนการพิมพ์ จำกัด.

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสันติยั่งยืน. 2544. ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสันติยั่งยืน. ขอนแก่น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อุดม จำรัสพันธุ์ , อาจารย์ ดร. ชาตรี นาตะกุล , อาจารย์ ดร. ชชาติชาย ม่วงปฐม , และอาจารย์ ดร. สมชาย วรภิเษมสกุล. (2545). เอกสารประกอบการ สอนวิชาการประเมินเพื่อการพัฒนา (100,000 เล่ม) พิมพ์ครั้งที่ 1 . นครราชสีมา : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทัศนทองการพิมพ์.

บุญส่ง โกศล. (การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 ธันวาคม 2544)

บุญส่ง โกศล. (20 กรกฎาคม 2544). ระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านปากช่อง ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา.

แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน / ชุมชนเมือง. วันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2544 .

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม. (2544). เอกสารคู่มือนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต การจัดการและประเมินโครงการ. นครราชสีมา.

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม, สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ.

(2544). เอกสารเพิ่มเติมประกอบชุดวิชาการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดวิชาสารนิพนธ์.

ศกุนต์ สายบุญดี. 2544. รายการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5.

ศาสตราจารย์ ดร.เจลิยว บุรีภักดี และคนอื่นๆ. (2544). ชุดวิชาสารนิพนธ์ (100,000 เล่ม)

พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี : บริษัท เอส. อาร์. พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.

ศาสตราจารย์ ดร.เจลิยว บุรีภักดี และคนอื่นๆ. (2544). เอกสารประกอบการสอนวิชาการวิจัย

ชุมชน (100,000 เล่ม) พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี : บริษัท เอส. อาร์. พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.

สมพร พรจำเริญ (การสื่อสารระหว่างบุคคล , 13 ธันวาคม 2544).

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (บรรณาธิการ). 2544. รวมบทความทางการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่

6 ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.